

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002672

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ по ДНУ № 1148-с від 20.09.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Масенко Артем Олександрович
- Artem Masenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 03-09-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.051.096 ID 6433 Масенко А.О.

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77, 10.77.91, 10.77.20

Тема дисертації:

1. Інститут спеціальної конфіскації у системі заходів запобігання злочинності в Україні та зарубіжних країнах
2. The institution of special confiscation in the system of measures of crime prevention in Ukraine and foreign countries

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексній характеристиці інституту спеціальної конфіскації як дієвого інструменту запобігання злочинності в Україні, що охоплює припинення злочинної діяльності, запобігання вчинення нових злочинів, відновлення справедливості у суспільстві. Ґрунтуючись на теоретичному, методологічному та практичному підході, що охоплює філософські, правові, кримінологічні, економічні, соціологічні, порівняльно-правові та історичні аспекти, дослідження розкриває еволюцію правового регулювання спеціальної конфіскації, аналізує національну політику, пріоритетні напрями міжнародного співробітництва, практику ЄСПЛ, зарубіжну практику в цій сфері. Розкривається еволюція правового розуміння спеціальної конфіскації, яка трансформувалася від традиційного погляду на

конфіскацію як покарання до визнання спеціальної конфіскації як окремого правового інституту, що виходить за межі простого покарання. Аналіз результатів наукових розвідок щодо концептуальних питань інституту спеціальної конфіскації свідчить про те, що на сучасному етапі становлення громадянського суспільства та розвитку соціальної та правової держави, Україна послідовно, відповідно до вимог безвізового діалогу з ЄС, імплементує міжнародні стандарти до національного кримінального законодавства щодо запровадження ефективних заходів запобігання злочинності. Охарактеризовано національну політику спеціальної конфіскації у контексті відповідності міжнародним стандартам та рекомендаціям, що дозволило виокремити стратегічні напрями щодо об'єкта конфіскації, процедурних аспектів та міжнародного співробітництва. З огляду на це доведено, що національна політика має встановити чіткі механізми для реалізації конфіскаційних процедур та ґрунтуватися на принципі «crime does not pay». При цьому, доцільно включати ресурси для розслідування фінансових злочинів, застосування кримінальних санкцій, сприяння міжнародній співпраці та використання міжнародних ресурсів у цій сфері. Узагальнення також підкреслює важливість точності та об'єктивності кримінологічної інформації та необхідність формування системи пошуку та конфіскації майна, здобутого незаконним шляхом, включаючи майно, що перебуває за кордоном. Визначено пріоритетні напрями міжнародного співробітництва у сфері застосування інституту спеціальної конфіскації, які включають: обмін інформацією про майно та використання міжнародних баз даних; запровадження спільних стандартів та принципів застосування спеціальної конфіскації, у тому числі, створення механізмів для визнання та виконання рішень про спеціальну конфіскацію; правову допомогу у розслідуванні злочинів, які становлять реальну загрозу для національної, фінансової, економічної безпеки країни, екстрадиції осіб, виконанні запитів на арешт, заморожування та конфіскацію майна; співпрацю з міжнародними організаціями; технічну та фінансову підтримку та підвищення кваліфікації. Аргументовано доцільність створення централізованих реєстрів активів та спільних механізмів ідентифікації та пошуку активів на території України для подальшої передачі інформації до міжнародних реєстрів, що допоможе у здійсненні конфіскації, зокрема в контексті розширеної конфіскації в ЄС. Україна має вдосконалити свої можливості з відстеження та повернення активів, щоб ефективно виявляти, знаходити та конфісковувати незаконні активи, як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні. У ході дослідження проаналізовано матеріальну та процесуальну основу законодавчого визначення спеціальної конфіскації, як іншого заходу кримінально-правового характеру, національну правозастосовну практику та конвенційні норми і міжнародні стандарти щодо інституту спеціальної конфіскації, що дозволило визначити засади правозастосування спеціальної конфіскації, у національній правовій системі. До них належать: верховенство права; справедлива рівновага; пропорційність; характер меж застосування спеціальної конфіскації; індивідуалізація; тягар доведення доцільності кримінально-правового заходу – спеціальної конфіскації; особливості предметів, до яких застосовується спеціальна конфіскація (гроші, цінності, інноваційні технології, обладнання, устаткування, активи, доходи, транспорт, тварини тощо). Доведено, що дотримання цих принципів допомагає уникнути зловживань та недбалого застосування цього інституту, сприяє ефективному запобіганню злочинності, відновленню справедливості у суспільстві та підвищенню довіри до правової системи. Встановлено, що існують проблеми у законодавчому регулюванні і в практичному застосуванні інституту спеціальної конфіскації, які потребують невідкладного вирішення. Серед основних проблем можна виділити недостатню чіткість та консистентність правового регулювання, процедури застосування спеціальної конфіскації, що обмежує можливості ефективного використання інструментів спеціальної конфіскації. Виявлено, що суди при застосуванні спеціальної конфіскації можуть допускати помилки, не розмежовуючи майно, що підлягає конфіскації, від речових доказів.

2. The research work is devoted to the problem of complex characteristics of the institution of special confiscation as an effective tool for crime prevention in Ukraine, which covers termination of criminal activity, prevention of new crimes, and restoration of justice in society. Based on a theoretical, methodological and practical approach considering philosophical, legal, criminological, economic, sociological, comparative legal and historical aspects, the study reveals the evolution of the legal regulation of special confiscation, analyzes national policy, priority areas of international cooperation, practice of the European Court of Human Rights as well as foreign practice in

this field. The evolution of the legal comprehension of special confiscation is revealed, which was transformed from the traditional view of confiscation as a punishment to the recognition of special confiscation as a separate legal institution that goes beyond a simple punishment. The analysis of the results of our scientific research on the conceptual issues of the institute of special confiscation shows that at the current stage of the formation of civil society and the development of the social and legal state, Ukraine consistently, in accordance with the requirements of the visa-free dialogue with the EU, implements international standards into the national criminal legislation concerning the introduction of effective measures of crime prevention. The national policy of special confiscation was characterized in terms of adhering to international guidelines and directives. This enabled the identification of strategic directions pertaining to the subject of confiscation, procedural aspects, and international cooperation. In light of this, it has been proven that national policy should establish clear mechanisms for the implementation of confiscation procedures and be based on the principle 'crime does not pay'. It is also recommended that resources be included for the investigation of financial crimes, the application of criminal sanctions, the promotion of international cooperation, and the use of international resources in this area. Furthermore, the generalization emphasizes the importance of accurate and objective criminological information and the necessity of forming a system of search and confiscation of property obtained illegally, including property located abroad. In the given work, the priority directions for international cooperation have been determined. Among them: the exchange of information about property and the use of international databases; the introduction of common standards and principles of application of special confiscation, including the creation of mechanisms for recognition and execution of decisions on special confiscation; legal assistance in the investigation of crimes that pose a real threat to the national, financial, and economic security of the country, including extradition of persons, execution of requests for arrest, freezing, and confiscation of property; cooperation with international organizations; technical and financial support, and professional development. In the work it is argued that it would be expedient to create centralized asset registers and joint mechanisms for identification and search of assets on the territory of Ukraine for further transfer of information to international registers, which would help in confiscation, in particular in the context of extended confiscation in the EU. Ukraine ought to improve its asset tracking and recovery capabilities in order to effectively identify, locate, and confiscate illicit assets, both domestically and internationally. In the course of the study, the material and procedural basis for the legislative definition of special confiscation were analyzed, as well as national law enforcement practice and convention norms and international standards regarding the institution of special confiscation. This made it possible to determine the principles of law enforcement of special confiscation in the national legal system. These include: the rule of law; fair balance; proportionality; nature of limits of application of special confiscation; individualization; the burden of proving the expediency of a criminal-legal measure - special confiscation; features of items subject to special confiscation (money, valuables, innovative technologies, equipment, facilities, assets, income, transport, animals, etc.). It has been proven that adherence to these principles helps to avoid abuse and careless application of this institution, helps to effectively prevent crime, restore justice in society and increase confidence in the legal system. Also it has been determined that there exist difficulties in both the legislative regulation and the practical implementation of the institution of special confiscation, necessitating a prompt resolution.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Masenko A. O. Special confiscations as a fair balance between the requirements of the general interest and the human rights protection. *Visegrad journal on human rights*. 2022. № 1. P. 78 – 80. (Словацька Республіка). URL: https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2022/04/VJHR_1_2022.pdf
- 2. Масенко А.О. Спеціальна конфіскація – ефективний захід кримінально-правового характеру у протидії злочинності. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2020. № 3. С. 44 – 47. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2020/9.pdf.
- 3. Масенко А.О. Правозастосування інституту спеціальної конфіскації: досвід країн Європи та Північної Америки. Електронне наукове видання: *Аналітично-порівняльне правознавство* 2022. № 1. С. 276 – 281. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.51>. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/05/53.pdf>.
- 4. Масенко А.О. Європейське законодавство щодо конфіскації майна (речей знярядь) здобутого злочинним шляхом та співвідношення із національним інститутом спеціальної конфіскації. *Юридичний вісник. Національний університет «Одеська юридична академія»*. 2022. № 6. С.224 – 232. DOI:<https://doi.org/10.32782/yuv.v6.2022.27>. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v6_2022/27.pdf
- 5. Масенко А.О. Принципи застосування спеціальної конфіскації у практиці Європейського суду з прав людини. *Прикарпатський юридичний вісник* 2023. №6. С. 133 – 139. DOI:<https://doi.org/10.32782/pyuv.v6.2023.25>. URL: http://pju.nuoua.od.ua/v6_2023/25.pdf.
- 6. Масенко А.О. Запобігання корупційним та фінансовим кримінальним правопорушенням у контексті розвитку і функціонування європейської інтеграції. *Актуальні проблеми протидії злочинності та корупції: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (Харків, 17 лютого 2023 р.)*. Харків: Юрайт, 2023. С. 218-221. URL: https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2023/03/%D0%90%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%97_17.02.23.pdf.
- 7. Масенко А.О. Правове регулювання застосування спеціальної конфіскації в Україні та країнах східної культури. *Матеріали V Міжнародного молодіжного наукового юридичного форуму: Збірник тез (Київ, 19-20 травня 2022 року, Національний авіаційний університет)*. Київ: Видавництво «Вектор», 2022. С. 211-213. URL:<https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/57973/1/%d0%9c%d0%b0%d1%81%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%90>
- 8. Масенко А.О. Інститут спеціальної конфіскації у зарубіжній правовій системі заходів протидії злочинності. *The 6th International scientific and practical conference «European scientific discussions» (April 25-27, 2021) Potere della ragione Editore, Rome Italy*. 2021. 545 p. Scientific Publishing Center «Sci-conf.com.ua». С. 514-521. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/EUROPEAN-SCIENTIFIC-DISCUSSIONS-25-27.04.2021.pdf>
- 9. Масенко А.О. Застосування покарання майнового характеру – складова політики держави щодо стримування злочинності. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 25.11.2022 «Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності (Одеса, Одеський державний університет внутрішніх справ, 2022)*. С. 191-194. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fd1f15ef-5241-4647-8e86-ed8481cab41/content>.
- 10. Масенко А.О. Методологія порівняльно-кримінальних досліджень: Структура та особливості. *Сучасний стан та перспективи розвитку правової науки України в умовах сьогодення: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів та аспірантів, Київ, 28 жовтня 2021 року*. К.: ДУІТ. 2021. С. 265 – 268. URL: https://files.Duit.edu.ua/uploads/%D0%A1%D0%B0%D0%B9%D1%82/3_%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%90/all-ukrainian-internet-conferences/conference-28-10-2021.pdf.
- 11. Масенко А.О. Застосування спеціальної конфіскації – результат процесів інтеграції України до Європейського Союзу. *Психолого-педагогічні, правові та соціально-культурні проблеми сучасного суспільства: Матеріали VI Міжнар. Наук.-практ. Конф. (Кременчук, . 21 жовтня 2021 р.)*; Кременчуцький

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Школа Сергій Миколайович
2. Sergiy Shkola

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0403-5916

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=yKaRLUwAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070743

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, буд. 19, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідківська Галина Василівна
2. Halyna Didkivska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1714-4804

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=XpRHrWwAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221518022>

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лахова Олена Вадимівна
2. Olena Lakhova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7192-492X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=Y9hCjx0AAAAJ&hl=ru&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Живова Юлія Вадимівна

2. Juliia Zhyvova

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0218-9938

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=TQ0-b6cAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Корнякова Тетяна Всеволодівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Корнякова Тетяна Всеволодівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дриголь Олександра Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна